

LISTER.

Kje je sreča?

(Iz maloruskega).

V rani mladosti sem srečal na obrežju vroče Afrike sivega puščavnika, ki mi je pripovedoval basen, ki mi je ostala v živem spominu, ker je skrita v njej velika resnica. Pripovedoval mi je:

Nekega lepega večera pride k staremu puščavniku Omarju bogat mladenič. Iz ognjenega očesa mu je sijala brezskrbna, vesela mladost. Med pogovorom vpraša starčka: „Ti dolgo živiš na zemlji, mnogo si doživel; kaj si videl in slišal na svetu?“

„Kaj sem videl? Razodel ti bom. Poslušaj, sinu, starega Omarja:

Nekega dne sem vstal zelo rano in zagledal prvi žarek vzhajajočega solnca, in jutranja zora me oblije s svojo zlato barvo. Pride mi misel: Pojdem tje, kjer vzhaja solnce. Sel sem tje, daleč, ter najdem prekrasen vrt, cvetoče, duhteče, pisano polje. Zdelo se mi je, da sem v raj. Ljudje, ki sem jih tam srečal, so bili tako lepi, mladi. Iz oči jim je odsevala angelska dobrotljivost in ljubeznjivost. Ali kmalu sem spoznal, da tudi oni kakor jaz, nečesa iščejo, po nečem hrepenijo. Zelja teh ljudi je bila — sreča.

Jaz pa se odločim: vrnem se v svojo puščavo. Vrnem se. Zopet vstanem nekega jutra prav rano, zelo zgodaj, zagledam prvi žarek vzhajajočega solnca — in prvi žarek zagleda mene. Sklenem: Pojdem tja, kjer solnce vzhaja. Grem daleč — daleč. Tamkaj zagledam mesto, lepo in veliko. Nikdar prej še nisem takega videl. Hiše so bile visoke ko gore, ljudi silne množice po ulicah, bogastvo povsod, imetje v izobilju, a prebivalci tega mesta so vzdihovali po — sreči. In vrnil sem se v svojo puščavo.

Ob zori nekega dne se napotim zopet tje, kjer vzhaja solnce. Zagledam tam široko morje, skoro pokrito z ladjami in parniki, napolnjenimi z bogastvom. Ves plavajoči svet je nekam hitel, hoteč drug drugega prehiteti. Vprašam jih: „Kam hitite, ljudje?“

„Za srečo!“ mi odgovorijo.

„A kje je sreča?“ vprašam.

Eni mi pokažejo sem, drugi tje, tretji zopet drugam. Spoznal sem, da tudi vsi iščejo srečo, toda je ne znajo najti. Vrnil sem se v svojo puščavo.

In zopet nekega dne vstanem zgodaj ter sklenem iti tje, kjer solnce vzhaja. Grem. Tam, kjer je vžšlo, najdem polje, široko ko morje, tiho ko grob. Bilo je pokrito s hribočki in grobovi. Vse je bilo tu videti staro, razpadlo, kakor da bi bila že stoletja preminula od tiste ure, ko se je smrt tu nastanila.

Približam se enemu grobnih spomenikov in poiščem napis. Preberem ga: „Grobovi sreče“. Zamislil sem dolgo in vprašujem: „A kje so ljudje, kje morje, ladje?“ Ali nihče mi ne odgovori, ker tu ni nihče več iskal sreče.

Vrnem se v svojo puščavo in od tistega časa sem se naučil, ozirati se bolj na zahod, ko na vzhod solnca — svojega življenja.“

„Da, tam na koncu našega življenja čaka nas naša sreča“ — reče starček in sklene svojo pripovedko.

Številka 73.

V prostih urah čitam večkrat v dnevniku neke plemenite, žalibog že davno in prezgodaj umrle gospe. Zapustila mi ga je, in včasih mi solze zalijejo oči, ko gledajo v te kratke, a jedrnatno pisane beležke.

Iz celega sveta.

Plača poslanikov. O tem poroča neki angleški list in navaja: Najboljše plača svoje poslanike Amerika, in sicer ima najvišjo plačo njen poslanik v Londonu, to je 840.000 letno. Vrh tega pa ameriška vlada svoje poslanike vedno izbira izmed bogatih ljudi, ki imajo za svoj zunanji nastop tudi dovolj zasebnih sredstev na razpolago. Za ameriškim poslanikom v Londonu pride takoj avstro-ogrski poslanik istotam in pa angleški v Parizu, ki imata vsak po 216.000 K na leto. Angleška poslanika v Berlinu in na Dunaju dobivata samo po 192.000 K, dasi sta ti dve mesti dokaj dražji nego Pariz. Ravno toliko dobivata francoska poslanika v Londonu in Peterburgu. Rusija vse svoje poslanike enako plačuje, in sicer dobi vsak po 190 tisoč kron na leto; izjemo dela samo ruski poslanik v Rimu, ki dobiva samo 153.600 K na leto. Zelo slabo plačujeta svoje poslanike Španija in Italija, prav dobro pa Japonska in Turčija. — Poslaniki so višji državni uradniki, ki v tujih mestih zastopajo svojo vlado.

Ziva zgorela je 5letna Frančiška Novak, pos. hči v Podlipi, župnija Raka na Kranjskem. Bila je na njivi, kjer je njen oče Franc Novak oral, med tem se je pa neopazeno odstranila in hitela k ognju, kjer je bil zakuril neki pastir. Komaj je bila deklica pri ognju, pa se ji je vžgala obleka. Nesrečni oče je hitel na pomoč in je skušal z golimi rokami pogasiti ogenj na njeni goreči obleki, a bilo je brez uspeha njegovo prizadevanje. Vsa obleka na njej je zgorela in nekoliko ur pozneje je dekletce za opeklinami umrlo. Tudi oče se je med gašenjem hudo opeknel na obeh rokah, vsled česar se zdaj zdravi v kandijski bolnišnici pri Novem Mestu.

Jasno spričevalo so plemenitega srca, pristne krščanske ljubezni do bližnjega, ranjke. Marsikatera beseda, ki jo tu čitam, bi bila vredna, da bi se podala ženskemu svetu kot opomin na življenja pot, in marsikateri, tu zapisani dogodek, bi bil vreden, da se ome pozabljivosti in ohrani javnosti v pouk in porabo. To velja tudi za sledeči dogodek, ki ga je doživela rajna in ki ga podajam neskrjanega in nespremenjenega.

„Vselej sem bila te misli, da so bolnišnice vzgojni zavodi, ne samo za bolnike same, ampak tudi za tiste, ki pridejo v nje le za nekaj ur ali celo minut na kratek obisk. Jaz vsaj sem od vsakega hoda skozi te dvorane trpljenja zajemala mnogo koristi za svoje srce. Vsikdar sem prišla domov vernejša, ponižnejša, sočutnejša, s svojo usodo zadovoljnejša.“

In dostikrat tudi mnogo izkušenejša. O, želela bi, da bi smela na vsak tak obisk vzeti seboj mnogo ljudi, zlasti mladih, tuintam bi jim kaka bolniška postelja dala nauk, krepek dovolj, da jih pripravi do tega, da bi izboljšali in srečnejše uravnali svoje življenje! —

Ker sem bila v bolnišnicah našega mesta znana oseba, smela sem vstopiti tudi v take sobe, v katere je bilo drugim sicer strogo zabranjeno.

Za trenotek me zanima izmed vseh bolnikov naših bolnišnic najbolj št. 73.

Štev. 73 prebiva v „kliniki, oddelku za nalezljive bolezni“, v sobi na koncu hodnika popolnoma sam. „Štev. 73“ je mož, morebiti še ne ravno star, pa na vsak način je videti zelo star, rumenega, strašno trpljenje razodevajočega obraza in nepopisno žalostnih oči. Te oči so me pogledale tako hvaležno, ko sem mu prinesla šopek cvetlic in nekoliko južnega sadja, da sem morala, čeravno ni niti besedice spregovoril, obisk čez nekaj dni ponoviti.

Tudi pri drugem obisku se je vršilo vse ravno tako. Molče je sprejel moje majhno darilo in se mi zahvalil le s hvaležnim pogledom.

Zunaj mi je povedala usmiljena sestra, da bolnik ne more govoriti. „Silne bolečine mu povzročajo, milostiva gospa — saj razumete! Revež ima raka na jeziku.“

Nehote zavpijem presenečena.

„Da, in želi si operacije, da bi ga rešila trpljenja. Toda g. profesor še ne ve, ali bi bilo umestno ali ne. On misli, da je mož že preveč v letih in oslabljen vsled hudih bolečin.“

„Kako pa prenaša svoj križ?“

„Vzglédno — kot veren kristjan. Večkrat je že prejel svete zakramente in skoro nikdar ne izpusti rožnega venca iz rok. Vendar nam je naročeno, strogo paziti nanj. Pravijo, da je, predno je prišel v bolnišnico, poskusil samoumor, toda, kakor sem trdno prepričana, le vsled prevelikih bolečin, v trenutni dušni zmedenosti. Toda kdo jamči, da se zopet kaj takega ne zgodi z njim? Včasih divja v svoji sobi od bolečin, da ga je strašno gledati . . ., toda glasne tožbe, godrnjanja, ni slišati. Nikdar še nisem imela tako potrpežljivega bolnika!“

„Naj mu Bog vendar po operaciji vrne zdravje!“ vskliknila sem vsa ganjena.

Sestra zmaje z glavo. „Stalno bi ne bilo, gospa! Eno leto, v najugodnejšem slučaju 2 leti, bi se strašna bolezen morebiti ustavila, da bi se lotila potem svoje žrtve s podvojeno močjo. Jaz bi ubožcu rajši želela, da ga Bog z lahko smrtjo reši in mu da v nebesih plačilo za njegovo potrpežljivost in trpljenje.“

„Ali ima še sorodnike?“

„Mislim da ne, ker tukaj ga še ni nihče obiskal ali pa vprašal po njem.“

Napad na ameriškega škofa. Iz Št. Janža (Sankt Johnsa, Neufundland) poročajo, da je z revolverjem med službo božjo v cerkvi Harbaer-Grace nevarno ranil umobolni socialist Hare škofa Marcha.

Vojaški vlak se prekucnil v prepad. Iz Meridiana (Teksas) se poroča, da se je prekucnil v prepad neki vojaški vlak, ker se je podrl lesen most, 20 vojakov je mrtvih, približno 100 pa ranjenih.

Smrt v kadi. Nedavno so v kleti škofijskega zavoda v Kopru prešali grozdje. Bilo je že več sodov polnih kipečega mošta. V veliki kadi sta tlačila grozdje 2 dninarja. V nizkem prostoru se je zbralo toliko ogljikove kisline, da sta se delavca onesvestila in so naslednji dan dobili oba mrtva v kadi.

Smrt na dnu morja. Blizu Pulja je pri delih za vojno mornarico na dnu globokega smrtne ponesrečil potapljač Pavel Verner. Kako se je zgodila nesreča, še ni jasno; dejstvo je le, da so ga potegnili na krov ladje mrtvega.

Kako mesto Zagreb meščane s hrano preskrbuje. Zagrebški občinski odbor je naročil za zimo 28 vagonov krompirja, 2 vagona kislega zelja, 2 vagona fižola in veliko jajec. Dalje je naročil 15.800 kg različnih rib in 8200 kg morskih losov, ki se bodo prodajale vsak petek na trgu. Kakor znano, ima občina tudi troje mesnic, kjer prodaja goveje in prašičevo meso prve vrste. Dalje prodaja občina mleko in mlečne izdelke ter zelenjavo. Večja naročila se dostavljajo strankam na dom.

Stekli volkovi v Galiciji. Iz Lvova se poroča: V galjskih karpatskih pokrajinah so se pojavile velike črede volkov, ki napravljajo med živino veliko škodo; najhuje pa je, se zdi, da so volkovi stekli. Tamošnjemu prebivalstvu, ki je na volkove dokaj navajeno, se je čudno zdelo, da se volkovi, čeprav so bili

Od tega pogovora s sestro Miroslavo me je št. 73 še bolj zanimala. Morebiti je to začutil in dobro se mu je zdelo. Pri prihodnjem obisku vsaj mi je napisal na mojo tablico: „Zakaj pridete k meni in me skušate razveseliti, mene, nesrečneža, ki se ga vsi izogibljajo in se jim studim?“

„Jaz Vas ne zaničujem. Obžalujem Vas in bi Vam rada pomagala, če bi mogla“, odgovorim mu priprosto.

„Ne obžalujte me, jaz trpim le to, kar sem zaslužil“, je napisal v odgovor. „Bog je pravičen. Ostra je sicer pokora, ki mi jo je naložil, toda za srečnega se smatram, če se bo ž njo zadovoljil in me tamkaj milostno sprejel.“

„Bog ni samo pravičen, ampak je tudi usmiljen. Ne bo Vas zavrzel“, mu odgovorim globoko ginjena.

Hvaležno so se ozrle na-me oči z boleznega obraza, in zopet je pisal na majhno, črno tablico: „Vi ste dobra, to čitam v Vaših očeh. Zato Vam hočem vse razodeti. Morebiti zadenete kdaj na mladega človeka, ki hiti proti enakemu propadu, pred kakršnim stojim jaz, takrat mu postavite mene za svarilen zgled, potegnite ga nazaj . . .“

Kar zdaj trpim, je posledica grehov moje mladosti. V svojih zdravih letih sem bil sužen najpogubnejše vseh strasti, nečistosti.

Imel sem premoženje, bil v dobri in ugledni službi, ljubeznjivo ženo in ljubko dete sem imel. In to vse sem zanemarjal ter se žrtvoval svoji nesrečni strasti. Premoženje in službo sem izgubil, prijatelji so se s studom obrnili od mene, in moji ženi je žalost izkopala prerani grob. Slednjič sem izgubil tudi zdravje, in danes se bojuje moja edina hčerka, dober, ljubeznjiv otrok, ki mi je v zvesti ljubezni stregla, v nekem zdravilišču s smrtjo — prenesel sem bolezen, na kateri boleham, raka na jeziku, tudi na njo!

Več let že se razširja strup po mojem telesu in grozne bolečine me mučijo. O, ko bi slutili, kaj sem pretrpel in še trpim! Najprej bi bil skoro obupal, da mi ni poslal Bog pobožnega, gorečega duhovnika, ki me je z Njim spravil. Od takrat se je naselil mir v mojem srcu in skušam bolečine potrpežljivo, v duhu pokore, prenašati. Toda ena reč me navdaja s strahom. Rekli so mi, da bi bil enkrat že skoro storil samomor. Jaz sam ne vem nič o tem, bolečina je menda v tistem trenutku mojega duha zmedla. In zdaj samo za to prosim Boga, da me tega obvaruje, da bi mu mogel popolnoma zadostiti in stopiti spokorjen pred njegov sodni stol. Tudi v dušni zmedenosti ne bi si rad pretrgal niti življenja, ki som si ga že itak zadržal okrajšal.“

Silno ganjena sem bila in nekaka groza me je obenem spreletela. Rada bi bila nesrečniku izpregovorila kake tolažilne besede, toda kje naj najdem take, da ne bodo vsakdanje in vendar ne nadležne?

„Bog Vam pomagaj!“ rečem slednjič tiho in odidem.

Ko čez nekaj dni zopet pridem, pove mi sestra Miroslava, da se je profesor vendar odločil za operacijo in da jo je že izvršil.

„In ali se je posrečila?“ vprašam naglo.

Usmiljena sestra zmaje z ramami. „Posrečila? Da, in ne! Bolnik leži kakor omamljen v nezavesti, iz katere se, kakor se bojim, ne bo več vzbudil. Sicer pa je radovoljno šel k operacijski mizi, tudi si je prej še pri sv. izpovedi očistil srce.“

Stiriindvajset ur po tem razgovoru je bil št. 73 mrlič.

(Konec prih.)

že večkrat prepošeni, vedno iznova vračajo v bližino selišč ter napadajo ljudi in živali, dasi jim v pogorju ne manjka hrane. Ko so nato pri Glinjanju ubili eno volkunjo, so jo zdravniško preiskali in dognali, da je bila stekla. Volkunja je bila obgrizla 15 goved; na 7 ogrizenih volih se je te dni pokazala steklina ter so jih morali ustreliti. Kasneje je na ta način končalo še več druge govede. Sedaj je zaplenila oblast še 87 goved in je postavila pod živinozdravniško nadzorstvo. Ker je opravičen sum, da je med volkovi še več steklih živali, je okrajno glavarstvo v Dolini odredilo obširne odredbe za lov na volkove in se najbrže prične tudi vojaštvo.

Ministrova hči sobarica. Gdč. Gerda Pederson, hčerka sedanjega danskega poljedelskega ministra, služi v Londonu kot sobarica in je ponosna na to, da se sama preživlja. Londonski listi so prinesli njeno sliko.

Po končanem ženitovanju. Tast: Moj zet kar žari samega veselja, meni se zdi, da bi se bil tudi s polovico dote zadovoljil.

Nekaj novega. Ribničar svojemu tovarišu: „Vajš Nace, kaj je novega?“ — „Kaj?“ — „Il vajš, d'nar se bo opustu!“ — „Zakaj?“ — „I, nu vse na tu kaže. Jest ga najmam, ti ga najmaš; pa jih je še več, ki ga najmajo.“

Pred sodiščem. Sodnik: „Da ste drva kradli — priznate. Ali se imate s čem zagovarjati?“ — Zatoženec: „Jaz sem od drugod prišel in nisem vedel, da je tukaj les krasti prepovedano.“

Pred sodiščem. Sodnik: „Ali nočete vsaj ene izmed psovč preklicati?“ — Zatoženec: „Hm . . . o „biku bi se že še dalo govoriti, „osla“ pa nikakor ne prekličem.“